

Nové přikázání

Hošťálková 19. 6. 2022

Písně: 621, 354, 711, 399, 408

Čtení z Písma: 1.ep. Jana 4, 6 - 21

Text kázání: 1.ep. Jana 4, 7 - 8

Milí bratři a sestry,

myslím, že o nás lidech dobře platí hodnocení, kterým kniha Skutků apoštolů vystihuje povahu aténských obyvatel: **„Atéňané i cizinci, kteří tam pobývali ničemu nevěnovali tolik času jako tomu, že vykládali nebo poslouchali něco nového“** (Sk 17,21). - Dozvědět se něco nového, to přitahuje. S touto lidskou dychtivostí také pracují ta mnohá dnešní média. Možná tak přicházíme také k nedělním bohoslužbám. Chceme zaslechnout, dozvědět se, poznat něco nového.

V tom je ale křesťanské kázání proti jiným slovním projevům v nevýhodě, protože se má stále zakládat na té jediné Knize, staré tisíce let. A tak v něm slyšíme stále o tomtéž - jako před lety nebo staletími. Některé posluchače to pak třeba unavuje do té míry, že přestanou poslouchat: **„To znám, není to vůbec nic nového“**. Sám pisatel epištoly přiznává, že takovým je i náš dnešní text: **„Milování, milujme jedni druhé“**; potřebuje k tomu dodat: **„Nepíšu vám, milování, nové přikázání, ale to staré, které jste měli od počátku - je to ono staré přikázání, to slovo, které jste slychali od počátku“**.

Ale zkusme přece jen ještě naslouchat, ta slova apoštola ještě pokračují: **„A přece vám píšu přikázání nové - vždyť se stalo skutečností v něm (v Bohu) i ve vás, že tma ustupuje a pravé světlo již svítí“**. Chce tím povědět: **„V Kristu Ježíši nastává nový svět, nový věk - věk světla a jasu“**. V takové době žijeme od Kristova příchodu my. A nyní je na nás, abychom v tom „světle, které již svítí“, chodili, žili - vždyť **„kdo říká, že je v světle, a přitom nenávidí svého bratra, je dosud ve tmě. Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle a není nikomu kamenem úrazu“**. Jestliže miluješ - a jen tehdy - máš podíl na novém věku, který se v tomto světě již přihlásil o slovo, na království Božím. Láska je novou skutečností, protože je - uprostřed všelijaké přítomnosti - závdavkem lepší budoucnosti. Ano, jediná láska má budoucnost, všechno ostatní pomine, ale láska, ta zůstává na věky. Může být ještě něco novějšího, aktuálnějšího, naléhavějšího?

První Janova epištola byla sepsána koncem prvního století. Apoštolská doba se chýlí ke konci. Vítězné výsledky Pavlova zápasu proti židovskému obřadnictví jsou už v celé církvi pevně zakořeněny. Objevuje se tu ale nové nebezpečí - bludné učení „gnóse“. Mladá církev jím je vážně ohrožena. Jestliže se vzdá své jedinečné cesty zakotvené v evangeliu a podlehne novému učení, splyne s nábožensko-filosofickým světem řecké antiky. Šlo o bytí a nebytí církve. Hlavním heslem tohoto nového učení bylo „poznání“ (řecky „gnósis“); chlubilo se spojením s vyššími světy a odpoutáním od pozemské hmotnosti (proto popíralo i skutečné vtělení Kristovo). Život v těle

prestavat byt dulezity, hrich uz nebyl považovan za hrich a velika duchovnost odtrzena od sveta, sklouzavala az do hrisne telesnosti. Byla poprena platnost Bozich mravnich požadavku a v domněle svobodě byl popřen i zákon, o kterém Pán Ježíš řekl, že je přikázáním největším: **„Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. - Miluj svého bližního jako sám sebe“** (Mt 22,37.39).

Jednostranné zdůraznění „poznání“ vždy vede k závažným nedostatkům. Proto Pavel vyzvedl lásku jako **„mnohem vzácnější cestu“**, řekne: **„Poznání vede k domýšlivosti, ale láska buduje“** (1.Kor 8,1). Tak to je. Poznání člověka uspokojuje, vede ho k jistotě, sebevědomí, často jej ale vede také k povýšenosti, domýšlivosti, pýše. Teprve láska „buduje“, „staví“ a dává smysl i našemu životu. Nejdůležitější potřebou světa i každého z nás není více „znát“, ale více „milovat“. Nepotřebuješ tolik „vědět“, co je v mezihvězdném prostoru (ať už si za tím představuješ cokoli), jako co je v člověku, s kterým stojíš pod jedním nebem, dýcháš jeden vzduch, sedíš za jedním stolem. Jistě, člověk se chce dostat velmi vysoko, vysoko svým myšlením i mocí. Jestliže se ale neumí přiblížit k nejbližším lidem, člověku vedle sebe, k čemu mu je dobré umí-li se přiblížit ke vzdáleným planetám v kosmu? Může se pak docela dobře stát, že se nám lidé stanou nástrojem k uskutečňování našich cílů. I tak je možné lidi milovat; pro takovouto lásku užívá řečtina pojmu „erós“ - to je láska, která si něco žádá, po něčem touží, která chce získávat pro sebe.

Nám ale jde (nebo má jít) o něco jiného, jinou lásku; o lásku, která „není z tohoto světa“, nevyplývá z přirozených schopností člověka. Pro takovou lásku užívá řečtina slovo „agapé“, a člověku je vlastně neznámá. Taková láska se musela „zjevit“, slyšíme v textu: **„V tom se zjevila Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život“**. **„Láska je z Boha“**, na světě je proto, protože s ní začal Bůh. Také pohané měli své bohy, ne však milující. I oni přinášeli bohům - ať už ze strachu, nebo povinnosti - oběti, ale Bůh, Otec Ježíše Krista přinesl obět' sám z lásky k nám.

To je něco neslýchaného, naprosto nového pro všechno náboženské i filosofické přemýšlení. „Erós“ je cesta směrem vzhůru, od člověka k bohu, „agapé“ znamená cestu dolů, od Boha k člověku. Jeden vykladač Písma (A.Nygren) napsal: **„Obrátilo se pořadí hodnot. V představě „erótu“ má nejvyšší hodnotu láska k sobě samému, láska k Bohu pak menší, láska k bližnímu nejmenší a Boží láska, s tou se příliš nepočítá. U „agapé“ je tomu obráceně: Boží láska má hodnotu nejvyšší, pak láska k bližnímu, láska k Bohu, a poslední, láska k sobě, s tou se příliš nepočítá.“** Kdybychom chtěli v Bibli hledat definice toho, kdo a jaký je Bůh, hledali bychom marně; máme jen tuto z epištoly Janovy: **„Bůh je láska“**, a pak v evangeliu Janově (4,24) čteme: **„Bůh je Duch“**.

Ale Boží láska se **„projevila“** vysláním Božího Syna na svět. **„Ptá-me-li se po lásce, jsme odkazováni ke Kristovu kříži“** (opět A.Nygren). Tato Boží láska pak vyvolává jako odpověď lásku naši: **„Každý, kdo miluje, se narodil z Boha“** - stáváme se novými lidmi, Božími dětmi. Ježíše jednou navštívil učený a zbožný zákoník Nikodém. Vážil si jej i jeho učení a přál si slyšet a naučit se od něj něco nového. Ale místo nové nauky od Ježíše uslyšel: **„Musíte se narodit znovu. Nenarodí-li se kdo znovu (shůry), nemůže spatřit království Boží“** (J 3,7.3).

Jádro věci tedy není v dalším poznání a rozšíření vědomostí, ale v novém narození, v novém životě. To potřebujeme! A jak se na člověku pozná? - **„Každý, kdo miluje, se narodil z Boha a Boha zná.“**

A láska, to není nějaký ojedinělý dar, to je celý život z Boha. Její činy jsou poznávacím znamením pravé náležitosti Bohu - v životě jednotlivce i celé Kristovy církve. Láska k bratřím-sestrám je navíc prověřením a potvrzením lásky k Bohu: **„Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže přece milovat Boha, kterého nevidí.“** A tato láska se má projevit: **„Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něj odvrátí - jak v něm může zůstat Boží láska? Dítky, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem“.** Právě láska ve společenství víry byla rozpoznávacím znamením prvních křesťanů, pohané v Římě si o nich říkali: **„Pohledte, jak velmi se milují! Milují se dříve, než se znají“.**

Víra má být - jak říkají Kraličtí - **„skrze lásku dělající“** (Gal 5,6). Můžeme mít správné poznání, čisté učení, ryzí věrouku, mocné duchovní zážitky i zkušenosti, můžeme vykazovat i horlivou a obětavou činnost, je možné v církvi i mnoho správného povědět - bez lásky ale to všechno před Bohem neznamená vůbec nic: **„Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon. Kdybych měl dar prorocství, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všecko poznání, ano kdybych měl tak velikou víru, že bych i hory přenášel, ale lásku bych neměl, nejsem nic“** (1.K 13).

Jak je na nás patrná láska, která není „ze světa“, ale „z Boha“? Milujeme Pána Boha nade všecko a bližního jako sebe? Boha i člověka poznáváme v Ježíši Kristu. Milujeme jej? To je otázka, kterou se ostýcháme klást. A přece o tom Písmo jasně a stále mluví. Pavel píše: **„Boží milost všem, kdo milují našeho Pána Ježíše Krista“** (Ef 6,24).

Máme milovat jedni druhé tak, jako Bůh miloval nás - ne abychom získali, ale abychom dávali, ne aby se nám dostávalo pomoci, ale abychom pomáhali. Máme milovat bez všech podmínek z naší strany, stejně jako nás miloval a miluje Bůh; milovat tou láskou, která **„není domýšlivá ani škodolibá“**. Pravá láska se solidarizuje s bližním a staví se na jeho místo. Tomu se učme, to od nás Písmo, náš Pán, žádá: **„Radujte se s radujícími a plačte s plačícími“** (Ř 12,15).

Amen.